

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 kwietnia 2020 r.

Pozycja 121

POSTANOWIENIE z dnia 15 stycznia 2020 r. Sygn. akt Ts 140/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.S. w sprawie zgodności:

- 1) art. 103 § 4 w związku z art. 103 § 6 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177, ze zm.) w zakresie, w jakim „obowiązek złożenia zawiadomienia o rozpoczęciu innej działalności ogranicza wolność słowa oraz twórczości artystycznej, a sprzeciw zgłoszony w odniesieniu do złożonego zawiadomienia wręcz pozbawia zawiadamiającego wolności słowa, wolności twórczości artystycznej oraz wolności nauczania” z art. 54 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz z art. 73 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 103 § 6 ustawy, o której mowa w punkcie pierwszym w zakresie, w jakim „pozbawia zawiadamiającego możliwości odwołania od sprzeciwu zgłoszonego przez prokuratora, do którego skierowano zawiadomienie mimo, iż przesłanki sprzeciwu, tj. uznanie, iż przedmiotowe zajęcie przeszkadza w pełnieniu obowiązków służbowych prokuratora, przynosi ujemę godności sprawowanego urzędu lub osłabia zaufanie do bezstronności prokuratora, są przesłankami nieostrymi, a sam sprzeciw opiera się wyłącznie na decyzji arbitralnej” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 września 2019 r. (data nadania) W.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Pismem z 8 stycznia 2019 r. skarżący (prokurator Prokuratury Generalnej w stanie spoczynku) wniósł do Prokuratora Krajowego zawiadomienie, że zamierza podjąć „działalność literacką w zakresie literatury sensacyjnej, literatury faktu oraz popularyzacji prawa – ze szczególnym uwzględnieniem Konstytucji RP”.

Pismem z 17 stycznia 2019 r. (nr [...]) Dyrektor Biura Kadr Prokuratury Krajowej (dalej: Dyrektor Kadr PK) poinformował skarżącego, że „pomimo przychylności na taki rodzaj działalności, jej przedmiot został (...) tak szeroko zaproponowany, że nie można w tym zakresie zająć ostatecznego stanowiska”, wobec czego podjęcie przez Prokuratora Krajowego decyzji o sprzeciwie lub jego braku będzie możliwe „dopiero w momencie przedstawienia (...) szczegółowej informacji o każdej aktywności podjętej w ramach wskazanej wyżej działalności, w tym o charakterze i rodzaju zajęcia oraz przewidywanym czasie jego trwania”.

Pismem z 31 stycznia 2019 r. skarżący, reprezentowany przez adwokata, wniósł do Dyrektora Kadr PK o zajęcie stanowiska dotyczącego zawiadomienia z 8 stycznia 2019 r., uznając pismo z 17 stycznia 2019 r. za przejaw cenzury prewencyjnej.

Pismem z 18 lutego 2019 r. (nr jak wyżej) Dyrektor Kadr PK poinformował skarżącego o sprzeciwie zgłoszonym przez I Zastępcę Prokuratora Generalnego – Prokuratora Krajowego wobec zamiaru podjęcia działalności „polegającej na publikacji w formie książkowej lub prasowej bliżej niesprecyzowanych prac literackich i artykułów oraz ewentualnej przyszłej aktywności związanej z promocją takich publikacji”.

Skarżący, 6 sierpnia 2019 r. wniósł od niego odwołanie. Pismem z 19 sierpnia 2019 r. (nr jak wyżej) Dyrektor Kadr PK pozostawił odwołanie skarżącego od sprzeciwu bez rozpoznania, z uwagi na fakt, że decyzja właściwego Prokuratora przełożonego nie podlega kontroli w drodze odwołania. Pismo to zostało wskazane jako ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Doręczone zostało ono skarżącemu 22 sierpnia 2019 r., zaś skargę konstytucyjną wniesiono do Trybunału 17 września 2019 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 6 listopada 2019 r. wezwano skarżącego do usunięcia, w terminie 7 dni, braków formalnych wniesionej skargi przez: 1) doręczenie oryginału lub poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii pełnomocnictwa szczególnego upoważniającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, z dokładnym wskazaniem sprawy, do której zostało udzielone wraz z czterema kopiami; 2) poinformowanie, czy od ostatecznego rozstrzygnięcia wniesiono nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Pismem procesowym z 19 listopada 2019 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do wezwania w sprawie usunięcia braków formalnych skargi. Przesłał wymagane pełnomocnictwo szczególne oraz wskazał, że od ostatecznego rozstrzygnięcia nie wniesiono nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Przedmiotem zarzutów skargi uczyniono naruszenie – wskutek zastosowania kwestionowanych w skardze przepisów – konstytucyjnych wolności i praw skarżącego. Kwestionowanemu art. 103 § 4 w związku z art. 103 § 6 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (ówcześnie: Dz. U. poz. 177, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 740; dalej: u.p.p.) skarżący zarzuca naruszenie wolności wyrażania poglądów oraz rozpowszechniania informacji (art. 54 ust. 1 Konstytucji) w związku z naruszeniem zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji) oraz naruszenie prawa do wolności twórczości artystycznej (art. 73 Konstytucji) w związku z naruszeniem zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Natomiast kwestionowanemu art. 103 § 6 u.p.p. skarżący zarzucił naruszenie konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz prawa do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być

przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznego rozpoznania albowiem:

1) skargę sporządził adwokat, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia tego środka prawnego, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem;

2) skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od rozstrzygnięcia Dyrektora Kadr PK z 19 sierpnia 2019 r. (nr [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia;

3) dochowany został przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK trzymiesięczny termin wniesienia skargi, gdyż powyższe rozstrzygnięcie zostało doręczone pełnomocnikowi 22 sierpnia 2019 r., a skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 17 września 2019 r. (data nadania);

4) prawidłowo określony został przedmiot kontroli, tj. art. 103 § 4 w związku z art. 103 § 6 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (ówcześnie: Dz. U. poz. 177, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 740; dalej: u.p.p.) w zakresie, w jakim „obowiązek złożenia zawiadomienia o rozpoczęciu innej działalności ogranicza wolność słowa oraz twórczości artystycznej, a sprzeciw zgłoszony w odniesieniu do złożonego zawiadomienia wręcz pozbawia zawiadamiającego wolności słowa, wolności twórczości artystycznej oraz wolności nauczania” oraz art. 103 § 6 u.p.p. w zakresie, w jakim „pozbawia zawiadamiającego możliwości odwołania od sprzeciwu zgłoszonego przez prokuratora, do którego skierowano zawiadomienie mimo, iż przesłanki sprzeciwu, tj. uznanie, iż przedmiotowe zajęcie przeszkadza w pełnieniu obowiązków służbowych prokuratora, przynosi ujmę godności sprawowanego urzędu lub osłabia zaufanie do bezstronności prokuratora, są przesłankami nieostrymi, a sam sprzeciw opiera się wyłącznie na decyzji arbitralnej”, w związku z którym skarżący wniósł skargę do Trybunału;

5) skarżący prawidłowo wskazał, które przysługujące mu konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK) oraz uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK);

6) pismem procesowym z 19 listopada 2019 r. (data nadania) skarżący usunął w terminie braki formalne.

W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne (art. 61 ust. 4 u.o.t.p. TK), Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.